

ЕКОНОМІЧНІ РИЗИКИ: СУТНІСТЬ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ

*Шевченко В.О., здобувач вищої освіти,
V_O_Shevchenko@gmail.com*

*Науковий керівник: Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасна підприємницька діяльність знаходиться в умовах постійно присутньої невизначеності. Така ситуація породжує в діяльності підприємства широкий спектр загроз та, відповідно, ризиків. Розглянемо, що представляють собою ризики в діяльності підприємства.

Ризик - це складне і багатовимірне явище. В широкому розумінні під ризиком розуміють невизначеність відносно до здійснення певних подій в майбутньому.

Основні характеристики ризику полягають в тому, що:

- ризик присутній завжди на усіх етапах діяльності господарських суб'єктів незалежно від сфери їх функціонування, при цьому відмінність може полягати лише у його мірі;

- повне усунення ризику неможливе через цілий ряд причин як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру (наприклад, відсутність повної інформації, постійний розвиток як безпосередньо конкретного ринку, так і економіки країни в цілому та інше)

Звичайно, ризику можна уникнути, тобто просто відмовитися від заходу, пов'язаного з ризиком. Проте для підприємця уникнення ризику часто означає відмову від можливого прибутку.

В підприємницькій діяльності присутня велика кількість ризиків, які можна класифікувати наступним чином (таблиця 1).

Таблиця 1 – Класифікація ризиків в діяльності підприємства [1, 2]

Класифікаційні ознаки	Види ризиків
1	2
Час виникнення	Ретроспективні, поточні, перспективні
Фактори виникнення	Політичні, економічні,
Характер наслідків	Чисті, спекулятивні
Приналежність до країни функціонування господарського суб'єкта	Внутрішні, зовнішні
В'язок з підприємницькою діяльністю	Підприємницькі, не підприємницькі

Закінчення таблиці 1

1	2
Сфера виникнення	Виробничий, комерційний, фінансовий, страховий, природно-екологічний, соціально-політичний, демографічний, адміністративно-законодавчий, геополітичний
Рівень виникнення	Фірмовий, галузевий, міжгалузевий, регіональний, державний, глобальний
Причини виникнення	Невизначеності майбутнього, недоліку інформації, суб'єктивної дії
Ступінь системності	Системні, несистемні
Ступінь обґрунтованості ухвалення ризику	Обґрунтовані, частково обґрунтовані, авантюрні
Ступінь впливу на діяльність	Негативні, нульові, позитивні
Масштаб впливу	Одноосібні, многоосібні
Відповідність допустимим межам	Допустимі, критичні, катастрофічні
Можливість прогнозування	Прогнозовані, частково прогнозовані
Реалізація ризиків	Реалізовані, нереалізовані
Характер джерела	Випадковий, систематичний
Зв'язок з іншими ризиками	Незалежний, залежний, заміщає мий, не заміщає мий, первинний, складний
Оцінка привабливості наслідків	Привабливий, прийнятний, неприйнятний
Можливості управління	явний, прихований, вимірний, незмірний, прогнозований, непередбачуваний, передаваний, непередаваний, керований, некерований, прямий, непрямий, ризик неефективних планів, ризик відхилення від планів.
Економічні наслідки для господарської одиниці	ризик розорення, ризик втрати капіталу, ризик втрати доходу, ризик втраченого прибутку та неефективних інвестицій
Група, що аналізує ризик і що ухвалює рішення про поведінку у разі його реалізації	Індивідуального рішення, колективного рішення

Література.

1. Ковтуненко Ю.В. Умови забезпечення економічно безпечного інноваційного розвитку підприємств промислового сектору. *Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал*. 2017. Випуск 3. С. 138–146.

2. Ковтуненко Ю.В. Стратегія диверсифікації діяльності підприємств в системі стратегічного управління : кол. монографія «Інноваційна 181 економіка: теоретичні та практичні аспекти»: монографія. Вип. 2. Херсон: Грінь Д.С., 2017. 906 с.